

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@repate.hu

🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/781/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

200/2014. (IX. 18.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2013. október 11-én képviselője által előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2014. szeptember 18-án megtartott zárt ülésén hozott állásfoglalását

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a C. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos képviseletében édesanyja terjesztett elő beadványt, amelyet az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálat Központi Panaszirodája továbbított a Testület felé, 2013. október 31-én. A beadvány 2013. november 5-én érkezett a Testülethez.

A panaszos képviselője egy nagykorú fiával szemben 2013. október 8-án, C. városban foganatosított rendőri intézkedés miatt tett panaszt, és a P. Megyei Rendőr-főkapitányság

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

részére 2013. október 11-én megküldött beadványában kérte, hogy az ügyet a Testület vizsgálja ki.

Beadványában a képviselő a következőket adta elő. A képviselő panaszt szeretett volna benyújtani a C. városi Rendőrkapitányságon a nagyobbik fiával szemben kiszabott helyszíni bírság miatt. A panaszt azért sújtották bírsággal, mert nem volt nála személyi igazolvány. A képviselő előadta, hogy fiával ott volt testvére is, aki igazolta, hogy ki ő, ráadásul iratai is nála voltak, de ezt a rendőrök nem fogadták el. A képviselő álláspontja szerint egy ilyen korú fiatalnál a rendőrök lehettek volna rugalmasabbak is.

A képviselő ezen túlmenően sérelmezi, hogy a rendőr ahelyett, hogy a panaszt hazavitte volna az igazolvány bemutatása végett, előállítása mellett döntött. Ezen túlmenően a képviselő értetlenségét fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy a rendőr miért szabott ki helyszíni bírságot, ha a panaszt előállította. A képviselő egyúttal a helyszíni bírság 50 000 forintos összegét is sérelmezte.

A képviselő előadása szerint 15 órától 18 óráig várakozott a rendőrkapitányságon fia ügyében, hogy valaki meghallgassa. Elmondása szerint egy rendőr felszaladt a papírral az emeletre, majd 10 perc eltelte után lejött, és csak annyit közölt vele, hogy „örüljön, hogy csak ennyi büntetést szabtak ki a gyerekre”. A képviselő elmondása szerint tudja, hogy „fia vonzza a bajt”, aminek az árát rendszerint meg is fizeti, de véleménye szerint ez az eljárás nem helyénvaló. A képviselő elmondása szerint fejet hajt a törvény előtt, de úgy véli, hogy ha maga a törvény öre nem tartja be a jogszabályokat, nem sokat lehet elvárni az ilyen fiataloktól. A képviselő álláspontja szerint fiát a rendőrök a korábbi közlekedésrendészeti ügyek (gépjárművezetés, motorozás) miatt nagyon jól ismerik, és véleménye szerint a büntetést valójában nem is a személyi igazolvány hiánya miatt szabták ki, hiszen fia csak a testvérel és egy barátjával sétált a rendőrség előtt.

A panaszos képviselője beadványában hivatkozik a személyazonosító igazolvány kiadásáról és nyilvántartásáról szóló 168/1999. (XI. 24.) Korm. rendeletre, amely véleménye szerint nem tartalmaz olyan rendelkezést, hogy az állampolgár állandóan köteles magánál tartani személyi igazolványát. A képviselő szerint a rendelet mindössze azt írja elő, hogy az állampolgár az igazolványt a jogszabályban meghatározott esetekben és módon felhívásra köteles bemutatni. A képviselő álláspontja szerint a személyazonosságot rokon és ismerős is igazolhatja.

A panaszossal már másodszorra történt meg, hogy nem haza, hanem a fogdára vitték a személyazonosító okmány hiánya miatt. Először a képviselő azt gondolta, hogy a tanúk hibájából, de a második esetet a képviselő már egyértelműen igazságtalannak tartja. A képviselő úgy véli, hogy a C. városi Rendőrkapitányság nem fölkarolja a fiatalokat, hanem „egyre lejjebb nyomja őket”, különös tekintettel arra, hogy fia a tartozás miatt valószínűleg börtönbe fog kerülni, mert úgysem tudják kifizetni.

A képviselő előadott egy, az ügyhöz igen távolról kapcsolódó történetet is, miszerint kisebbik fia heccből ellopott a barátjával egy fülhallgatót abban a hónapban, amikor 16. életévét betöltötte, és az ő értesítése nélkül aláírtak vele egy 50 000 forintos büntetést. A bíró csak annyit mondott, hogy a fiú legközelebb ne írja alá a csekket – a képviselőnek ugyanakkor azóta is gondot okoz a pénz kifizetése. Álláspontja szerint az ilyen büntetés csak a szülőnek büntetés és nem a gyerekeknek, mert neki nincs keresete, ő pedig egyedül, egy keresetből próbálja a családot és a házat fenntartani, ami valószínűleg már nem sokáig sikerül.

A képviselő beadványa végén megjegyezte, hogy fia azért írta alá a csekket, mert fél a rendőröktől. A képviselő kérte a Testület eljárásának lefolytatását.

A panaszos édesanyja egyúttal beadványához csatolta a rendőrségi előállítás időtartamáról szóló igazolást, melyet a Testület jelen állásfoglalás II. része alatt, a rendőrségről érkezett iratok között ismertet.

2) 2013. november 12-én az előadó testületi tag tájékoztató levelet küldött a panaszos képviselője részére melyben tájékoztatta, hogy a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. §-ának (1) bekezdése értelmében a Testület csak annak kérelme alapján járhat el, akit a rendőri intézkedés vagy mulasztás érintett. Tekintettel arra, hogy a panaszügy sértettje már nagykorú, a Testület a panaszos édesanyját tájékoztatta, hogy fiának önállóan kell panaszát előterjesztenie, illetve határidő tűzésével arra is lehetőséget biztosított, hogy a panaszos édesanyja csatolja az őt fia képviselőjére feljogosító, kifejezetten a Testület előtti panaszjárásra vonatkozó, aláírt meghatalmazását. Az előadó testületi tag ezen túlmenően a panaszbeadvány pontosítására irányuló kérdéseket is feltett a képviselőnek, illetve tájékoztatta őt a Testület hatáskörére irányadó jogszabályi rendelkezésekről.

3) A panaszos édesanyja 2013. december 4-én adta postára válaszlevelét, melyben egy őt fia képviselőjére feljogosító aláírt meghatalmazást is eljuttatott a Testülethez. A meghatalmazás tartalmazza a panaszos születési dátumát, melyből megállapítható, hogy a panaszos az intézkedés idején 21 éves volt.

A képviselő panasz-kiegészítésében előadta, hogy az intézkedés a C. városi Rendőrkapitányság épülete előtt történt, otthonuktól kb. 6 kilométerre. A panaszos a rendőröknek szólt, hogy személyi igazolványát otthon hagyta. A panaszos testvérének és a szintén ott tartózkodó barátjának is volt személyi igazolványa, sőt, a két fiú mondta is a rendőröknek, hogy testvérek.

A képviselő rendőrkapitányságon jelezte, hogy a csekk, illetve a bírság kiszabása miatt szeretne panaszt tenni. Először egy hölgyhöz küldték be, aki viszont rögtön a panasz után azt mondta, hogy nem hozzá kellett volna várakoznia. A képviselő eredeti beadványát pontosítva előadta, hogy mindez 2013. október 8-án, 15 és 17 óra közötti időben történt. Ezt követően a képviselőt egy úrhoz küldték, aki fölszaladt az emeletre papírjaival, majd kis idő múlva visszajött, és annyit mondott, hogy a panaszos örüljön neki, hogy csak ennyit kapott. A panaszos képviselője megkérdezte, hogy kihez fordulhat, mire a rendőr csak annyit mondott, hogy írásban tegyen panaszt. A képviselő viszont úgy látta, hogy a C. városi Rendőrkapitányságra nem érdemes mindezek után panaszt benyújtania. A képviselő 17 óra 30 perckor jött el, teljesen tehetetlennek érezve magát. A képviselő ekkor találta meg a Testület címét a lap alján, ezért írt levelet. A képviselő ismételt jelezte, hogy ha csak a csekk összegének mérséklésére lenne esély, ő annak is örülne.

Levele végén a képviselő az előadó testületi tag kérdéseire válaszolva úgy nyilatkozott, hogy hozzájárul a panaszbeadvány áttételéhez, illetve az állásfoglalás anonimizált formában való közzétételéhez.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A C. városi Rendőrkapitányság vezetője 2014. január 22-én az előadó testületi tagnak címzett levélben számolt be a panaszügy vonatkozásában tudomására jutott információkról.

A kapitányságvezető elmondta, hogy 2013. október 8-án H. J. r. törzsőrmester és K. P. r. őrmester gyalogos szolgálatot látott el a napi eligazításnak megfelelően. Nevezett rendőrök 10 óra 45 perckor intézkedést kezdeményeztek több személlyel szemben a C. város, R. út 22. szám előtt. Az intézkedés alá vont személyek közül egy személy nem tudta magát semmilyen arcképes igazolvánnyal hitelt érdemlően igazolni, ezért felszólították őt, hogy személyazonosságának ellenőrzése céljából diktálja be személyes adatait. Az intézkedés alá vont személy ennek eleget tett, majd adatainak ellenőrzése céljából a C. városi Rendőrkapitányságra előállították. A rendőrkapitányságon a KEK-KH nyilvántartásban ellenőrizték az intézkedés alá vont személy által bediktált adatokat, mely során megállapítást nyert, hogy olyan adatokkal nincs létező személy. Ezt követően a rendőrkapitányságra előállított személy többszöri felszólításra volt csak hajlandó valós adatait megadni, melynek eredményeképpen végül megállapítást nyert, hogy az intézkedés alá vont személy a panaszos. Az igazoltatásra az Rtv. 29. § (1) bekezdésének a) pontja értelmében került sor. A kapitányságvezető a Testületet ezzel kapcsolatban még annyiról tájékoztatta, hogy a C. városi Rendőrkapitányság illetékességi területén az elmúlt időszakban megszorodtak a közterületi bűncselekmények, így különösen a kerékpárlopások és a garázdaságok számai, melyek közül az előbbi bűncselekmények elkövetése a nappali órákra is jellemző. A rendőrkapitányság minden törvényes eszközzel fellép a közterületi bűncselekmények visszaszorításával, az elkövetők- és a körözött személyek felkutatásával és elfogásával kapcsolatban és nagy hangsúlyt fektet a bűnmegelőzésre, mely eredményes intézkedések nagymértékben elősegítik a lakosság szubjektív biztonságérzetének növelését.

A kapitányságvezető kijelentette, hogy az intézkedést foganatosító rendőrök nem ismerték a panaszost, így ez a körülmény nem játszott szerepet az igazoltatásban. Mivel azonban a panaszos képviselője beadványában utalt fia korábbi közlekedésrendészeti ügyeire, a kapitányságvezető ellenőrizte a RobotZsarú Neo rendszer panaszosra vonatkozó adatait. A kapitányságvezető tájékoztatása szerint a panaszossal szemben az intézkedést megelőző három év időintervallumában több rendőri intézkedést is foganatosítottak a C. városi Rendőrkapitányság beosztottai. Ezek közül több esetben éltek szabálysértési feljelentéssel a panaszossal szemben engedély nélküli vezetés és járművezetés az eltiltás tartalma alatt szabálysértés, valamint járművezetés ittas állapotban bűncselekmény elkövetése miatt, azonban a megállapítottak szerint a fenti intézkedések egyikét sem a sérelmezett intézkedést foganatosító rendőrök folytatták le, így a kapitányságvezető álláspontja szerint a panaszos képviselőjének feltételezése alaptalan.

A kapitányságvezető megjegyezte továbbá, hogy a panaszost a fenti intézkedést követő időszakban büntetőeljárás alá vonták lopás vétség elkövetésének megalapozott gyanúja miatt, mely nyomozásban 2014. január 13-án őrizetbe vétele is megtörtént. Ezt megelőzően pedig a

rendőrkapitányság 2014. június 4-én élt vádemelési javaslattal nevezett személy és társa ellen lopás bűncselekmény elkövetése miatt.

A kapitányságvezető azt követően, hogy a panaszossal szemben a rendőrkapitányságon folyamatban lévő egyéb ügyeket ismertette, rögzítette, hogy a panaszolt rendőri intézkedés a panaszossal szemben fogantatosított korábbi rendőri intézkedésekkel semmilyen összefüggésbe nem hozható.

A kapitányságvezető rögzítette, hogy a kapitányság rendelkezésére álló rendőri jelentések alapján nem állapítható meg, hogy a panaszos személyi adatait az igazoltatás során jelen lévő testvére igazolni kívánta volna. A kapitányságvezető hivatkozik az Rtv. 29. § (2) bekezdésére, amely csupán lehetőséget biztosít arra, hogy a rendőr más jelen lévő, ismert személyazonosságú személy közlését fogadja el igazolásként, nem teszi ezt azonban kötelezővé.

Az intézkedés alá vont panaszos az igazoltatás során valótlan adatokat adott meg, melyeket jelenlévő testvére sem igazított ki. Erre történő utalást a képviselő panaszlevele sem tartalmaz, csupán annyit közöl, hogy a jelenlévő 19 éves testvér is igazolhatta volna a panaszos adatait. A rendőrkapitányság álláspontja szerint amennyiben a jelenlévő testvér valóban igazolni kívánta volna a panaszos személyes adatait, akkor közli az intézkedő rendőrrel, hogy testvére hibásan diktálta be azokat, és kijavítja őt.

A kapitányságvezető úgy véli, hogy bemondás alapján hitelt érdemlő módon nem ellenőrizhető az intézkedés alá vont személy személyazonossága, az kétséget kizáró módon személyazonosító igazolvánnyal, vagy minden egyéb olyan hatósági igazolvánnyal történhet, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. A panaszos azonban az intézkedés során egyetlen ilyen okmánnyal sem rendelkezett.

A rendőri intézkedésre a C. város, R. út 22. szám előtt került sor, mintegy 20 méterre a C. város, R. út 22-24. szám alatt lévő C. városi Rendőrkapitányság épületétől. A célszerűség azt kívánta, hogy az intézkedés alá vont személyt a gyalogos szolgálatot ellátó járőrök a rendőrkapitányságra állítsák elő adatainak hitelt érdemlő megállapítása céljából, ne pedig az intézkedés helyszínétől 3,3 kilométerre lévő lakására történjen meg az előállítás.

Az ügyvel kapcsolatban rendelkezésre álló rendőri jelentések tartalma szerint a panaszos tájékoztatást kapott arról, hogy milyen szabálysértés elkövetése miatt szabnak ki vele szemben helyszíni bírságot, mely tájékoztatást tudomásul vette, és annak elkövetését aláírásával el is ismerte.

A kapitányságvezető az előadó testületi tagot továbbá arról tájékoztatta, hogy a panaszosnak több alkalommal is lehetősége nyílt volna panaszának előterjesztésére. Az egyik ilyen alkalom akkor nyílt meg előtte, amikor közölték vele, hogy helyszíni bírságot szabnak ki az általa elkövetett szabálysértés miatt. Amennyiben a helyszíni bírság kiszabásáról kiállított nyomtatvány aláírását megtagadta volna, abban az esetben vele szemben helyszíni bírság kiszabására nem lett volna lehetőség. A rendőri intézkedés során a személyes szabadság korlátozásáról szóló jelentés mellékeltét képező igazolás, és a nyilatkozat című nyomtatványon is tiltakozhatott volna a panaszos – utóbbi kifejezetten a rendőri intézkedéssel szembeni panasztételi jogosultságra vonatkozóan. A panaszos mindkét nyomtatványt aláírta,

panaszt azonban nem terjesztett elő.

A panaszos képviselője panaszbeadványában előadta, hogy fia csak azért írta alá „a csekket”, mert félt a rendőröktől, azonban ezt kellőképpen nem indokolta meg, nem támasztotta alá semmivel. A kapitányságvezető ezen túlmenően szükségesnek látta megjegyezni, hogy a panaszos édesanyja a rendőri intézkedés során jelen sem volt, így véleménye szerint kellő információval sem rendelkezhet a rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

A kapitányságvezető véleménye szerint a fent részletezett, a panaszos által elkövetett szabálysértések éppen azt a képet alakítják ki a panaszosról, hogy nem fél az általa elkövetett cselekmények jogkövetkezményeitől, azok nem jelentenek számára megfelelő visszatartó erőt, így a kapitányságvezető szerint nem helytálló a panaszos édesanyjának azon kijelentése sem, hogy a helyszíni bírságról szóló nyomtatványt fia csak félelmében írta alá. Ezt erősíti az a tény is, hogy a panaszos igazoltatása során valótlan adatokat adott meg a vele szemben intézkedő rendőr részére.

Az előállítás oka és jogalapja az volt, hogy az intézkedés alá vont panaszos a rendőri intézkedés során nem tudta magát hitelt érdemlő módon igazolni és az adatai megállapítása, illetve azok nyilvántartásban történő ellenőrzése másképp nem volt végrehajtható. A kapitányságvezető az előállítás jogalapjaként hivatkozik az Rtv. 29. §-ának (4) bekezdésére, illetve a 33. § (2) bekezdésére is. A kapitányságvezető továbbá rögzítette, hogy a rendelkezésre álló iratokból egyértelműen megállapítható, hogy a panaszos személyes szabadságában csak addig volt korlátozva, míg az személyazonosságának megállapításához szükséges volt (Rtv. 29. § (5)).

A panaszos előállítását követően megállapítást nyert, hogy valótlan személyes adatokat adott meg. Valós személyes adatait többszöri kérdésre mondta csak be – ezt követően lehetett csak hitelt érdemlő módon nyilvántartásokban ellenőrizni.

A panaszos édesanyjának panasztételi kísérletével kapcsolatban a kapitányságvezető a következőket adta elő. A panaszos édesanyja kb. 1 órát tartózkodott a rendőrkapitányság épületében, azonban pontos érkezése és távozása nem nyert megállapítást, ugyanis a rendőrkapitányság ilyen adatokat nem rögzít. A panaszt H. P, fegyveres biztonsági őr fogadta, aki értesítette az ügyeletes tiszti szolgálatot ellátó H. G. r. őrnagyot.

A képviselő megérkezésekor a fegyveres biztonsági őr értesítette az ügyeletes tisztet, aki meghallgatta a panaszt. A r. őrnagy jelentése alapján a képviselő meghallgatása kb. 30 percet vett igénybe. A hölgy sérelmezte fia előállítását, valamint a helyszíni bírság kiszabásának tényét. A r. őrnagy ezt követően meghallgatta az intézkedést foganatosító járőröket arra vonatkozóan, hogy a panaszos tett-e bármilyen panaszt intézkedésükkel kapcsolatban. Eközben a r. őrnagy halasztást nem tűrő ügyeletes tiszti feladatait is ellátta, majd kb. 30 perc elteltével tudott csak ismételtén a képviselővel beszélni. A képviselőt a r. őrnagy tájékoztatta, hogy a rendőri intézkedéssel szemben az intézkedés alá vont személynek van panaszjoga, aki azonban nem terjesztett elő panaszt a rendőri intézkedéssel szemben. A r. őrnagy ennek ellenére tájékoztatta továbbá a képviselőt arról, hogy eljárhat fia képviseletében, mely során nála, de akár a Testületnél is előterjesztheti panaszát, majd tájékoztatta a helyszíni

bírság és az előállítás szabályairól. A képviselő a tájékoztatást és a jogi felvilágosítást megértette, majd elmondta az ügyeletes tisztnak, hogy végiggondolja a dolgot és távozott a kapitányság épületéből.

A kapitányságvezető határozottan cáfolta, hogy a panaszbeadványban említett mondat („Örüljön, hogy csak ennyit szabtak ki!”) elhangzott volna. A fenti mondatnak alapja sem lett volna, tekintettel arra, hogy a r. őrnagy tájékoztatta a képviselőt a helyszíni bírságolás szabályairól, mely során elmondta részére, hogy az elkövetett szabálysértés 5 000 forinttól 50 000 forintig terjedő helyszíni bírsággal sújtható, így a panaszossal szemben kiszabott 50 000 forintos helyszíni bírságnál magasabb összeget nem lehetett kiszabni első alkalommal.

A kapitányságvezető a kiszabott bírságösszeggel kapcsolatban megjegyezni kívánja, hogy az – annak ellenére, hogy a lehető legmagasabb összeg került kiszabásra – nem volt eltúlzott mértékű. A rendőri jelentések tartalma alapján megállapítható, hogy a panaszos nem csak a rendőri intézkedés megkezdésekor adott meg valótlán személyes adatokat, hanem az előállítását követően is csak többszöri kérdésre volt hajlandó ezeket közölni.

A kapitányságvezető a fentiek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a rendőri intézkedés jogszerű és szakszerű volt. A kapitányságvezető az ügygel kapcsolatban keletkezett iratokat további felhasználás céljából mellékelten megküldte.

2) A panaszos előállításának végrehajtásáról 2013. október 8-án készült jelentés a C. városi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályán.

A jelentés szerint a panaszost az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése szerint igazoltatták, majd az Rtv. 29. §-ának (4) bekezdése értelmében átvizsgálták. Tekintettel arra, hogy magát hitelt érdemlően igazolni nem tudta, őt az Rtv. 33. § (2) bekezdésének a) pontja alapján előállították.

A személyes szabadság korlátozása a C. város, R. út 22. szám alatti helyen történt. Az intézkedő rendőrök kényszerítő eszközt nem alkalmaztak. Az intézkedő r. törzsőrmester jelentette, hogy a fenti napon és időben gyalogos járőrszolgálatának teljesítése során a panaszost igazoltatás alá vonta. A panaszos részére hiteles, fényképpel ellátott személyazonosító igazolványt átadni nem tudott. A panaszost a r. törzsőrmester az intézkedés helyszínén felszólította, hogy személyi adatait ellenőrzés céljából diktálja be. A felszólításnak a panaszos eleget tett, a nyilvántartásban azonban a r. törzsőrmester ilyen személyt nem talált, melyből nyilvánvalóan megállapítást nyert, hogy a panaszos valótlán adatokat diktált be. A r. törzsőrmester a panaszossal közölte, hogy adatainak hitelt érdemlő megállapítása érdekében őt a C. városi Rendőrkapitányságra előállítja. A rendőrkapitányságon az országos személynyilvántartóban a laccíme, illetve arcképe alapján feltalálásra kerültek valós adatai. A r. törzsőrmester a valótlán adatok megadása miatt egy 50 000 forintos helyszíni bírságot szabott ki, melyet a panaszos elfogadott. A panaszost a körözési nyilvántartásban ellenőrizték, abban nem szerepelt. Részére a szükséges tájékoztatókat és igazolásokat kiadták. Az előállítás oka 2013. október 8-án 11 óra 40 perckor megszűnt, ekkor a panaszost sérülés- és panaszmentesen szabadon bocsátották.

A jelentéshez csatolt parancsnoki kivizsgálás szerint az intézkedések jog- és szakszerűek voltak, az Rtv. 15. §-ának (1) és (2) bekezdésében rögzített arányossági kritérium pedig teljesült.

3) A rendőrségi előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint a panaszos személyes szabadságát az Rtv. 33. §-a alapján korlátozták. Az előállított hozzátartozója/ képviselője kiértékelését figyelmeztetés ellenére sem kérte, panasszal nem élt, élelmezésre nem tartott igényt. Az előállítás 10 óra 45 perctől 11 óra 40 percig tartott, ekkor lett szabadon bocsátva. A panaszos az igazolást aláírásával ellátta. Az igazoláson a Testület elérhetőségei is szerepelnek.

4) A kapitányságon az intézkedés napján a panaszos nyilatkozatban jelentette ki, hogy a jogorvoslati jogaira vonatkozó, Rtv. 92., 93. §§ szerinti tájékoztatást megkapta. A panaszos a vele szembeni intézkedéssel kapcsolatban panasszal nem élt. Az Rtv. 33. § (4) bekezdése alapján az előállítás okáról és várható időtartamáról szóló tájékoztatást, valamint az előállítás időtartamáról szóló igazolást átvette. A panaszos az előállító egységben történő elhelyezésével kapcsolatos írásos tájékoztatást is átvette. A panaszos a nyilatkozatban rögzítette, hogy élelmezést nem kért, betegségben nem szenved, orvosi ellátásban sérülés miatt pedig nem részesült. A panaszos a nyilatkozatot aláírásával ellátta.

Az intézkedés során letéti jegyzék is készült, melynek ismertetésétől a Testület eltekint.

5) 2014. január 20-án H. G. r. őrnagy a következő tartalommal készített feljegyzést. A r. őrnagy 2013. október 8-án nappalos ügyeletes tiszti szolgálatot látott el. 10 óra 45 perckor a gyalogos szolgálatot ellátó H. J. r. törzsőrmester és K. P. r. őrmester előállította a Ceglédi Rendőrkapitányságra a panaszost, mivel nem tudta hitelt érdemlően igazolni magát. Az előállítást követően a r. őrnagy mint ügyeletes tiszt meghallgatta a járőröket, akik elmondták, hogy a panaszos az igazoltatás során nem rendelkezett személyazonosító okmánnal, az adatai bediktálása során valótlan adatokat közölt, ezért került sor az előállításra. Az előállított személyt az előállítása során nyilatkoztatták az intézkedéssel kapcsolatban, mely során panaszt nem jelentett be. Ezt a nyilatkozatot aláírásával hitelesítette. Az ügyeletes tiszt ennek alapján bírálta el a személyes szabadságot korlátozó jelentést. A panaszos a részére kiszabott helyszíni bírságot elfogadta, azzal kapcsolatban az ügyeletes tiszt felé nem jelzett semmilyen panaszt.

Az intézkedést követően (az ügyeletes a pontos időpontra már nem emlékszik) megjelent a kapitányságon a panaszos édesanyja, aki panaszt emelt a fiával történt intézkedés miatt. Amikor beérkezett az épületbe, a fegyveres biztonsági szolgálat értesítette az ügyeletes tisztet. Ezután az ügyeletes tiszt meghallgatta a panaszos édesanyját, aki sérelmezte, hogy miért kellett előállítani fiát, és miért kapott helyszíni bírságot. Ezután az ügyeletes felvette a kapcsolatot az intézkedést lefolytató járőrökkel és rákérdezett, hogy az előállítás során jelezte-e az intézkedés alá vont személy bármilyen módon, hogy panaszt kívánna tenni. A járőrök kijelentették, hogy nem történt ilyen.

Időközben az ügyeletes más szolgálati feladatokat is intézett és azok elvégzése után ment ki ismételtén a képviselőhöz a kapitányság aulájába. Az ügyeletes tájékoztatta a képviselőt, hogy alapvetően fiának van és volt panaszjoga az intézkedéssel kapcsolatban, ő ezzel azonban nem élt. Elmondta továbbá, hogy természetesen eljárhat fia képviselőjében és akár személyesen nála, akár a későbbiekben, „egyéb rendészeti panasztestületeknél” megteheti panaszát. Kérésére továbbá tájékoztatást adott a bírságolás és az előállítás szabályairól. A képviselő a

tájékoztatást tudomásul vette, és elmondta, hogy majd végiggondolja a dolgot, ezután pedig távozott.

Az ügyeletes tiszt a panaszos képviselője által sérelmezett kijelentés elhangzását cáfolta, és kb. 1 órára becsülte a képviselő által a kapitányságon töltött időt. A r. őrnagy szerint a képviselővel folytatott beszélgetés kb. 30 percet vett igénybe, és a képviselő összesen kb. további 30 percet töltött várakozással, ami alatt az ügyeletes tiszt a járőröket újból meghallgatta (illetve egyéb feladatokat is ellátott).

6) 2014. január 20-án az intézkedést foganatosító H. J. r. törzsőrmester is megtette jelentését, melyből azonban a Testület kizárólag azon információkat ismerteti, melyekre a kapitányságvezető levelében nem tért ki.

A jelentés szerint az intézkedés 10 óra 45 perckor kezdődött meg. A panaszost ezt követően nagyjából 11 órakor helyezték el az előállító helyiségben. Mivel a panaszos valótlan adatokat diktált be, valós adatainak megállapítása körülbelül 20 percet vett igénybe, ezt követően pedig további 20 perc időt tett ki a nyilatkozatok kitöltése, az igazolás, illetve a bírságról való tájékoztatás. Az intézkedés indoka 11 óra 40 perckor szűnt meg, akkor a panaszost szabadon is bocsátották. A r. törzsőrmester hangsúlyozta, hogy a panaszost nem ismeri, illetve tudomása szerint korábban nem is intézkedett vele szemben.

7) 2014. január 21-én H. J. r. törzsőrmester kiegészítette fent ismertetett jelentését. A kiegészítő jelentés szerint az intézkedés megkezdésekor a r. törzsőrmester több személlyel szemben intézkedett. Az eset idején a panaszos egyik testvére is jelen volt. A testvér adatairól igazoltató lap készült, melynek tartalmára a r. törzsőrmester már nem emlékszik. A r. törzsőrmesternek arról nincs tudomása, hogy a panaszost testvére bármilyen módon igazolni próbálta volna. Egyebet az ügygel kapcsolatban a r. törzsőrmester elmondani nem tudott.

III.

Beadványában a panaszos képviselője egy sor olyan észrevételt is előadott, melyekkel kapcsolatban a Testületnek saját hatáskörét is vizsgálat alá kellett vonnia.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint az, akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,
bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója
bírálja el.

A jogszabályhely alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat-, csomag-, jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

Beadványában a panaszos képviselője sérelmezte, hogy a rendőrök helyszíni bírságot szabtak ki fiára, és egyben az összeg mérséklését is kérte a Testülettől. Ezzel kapcsolatban a Testület szükségesnek látja megállapítani, hogy az Rtv. idézett 92. §-a által kialakított hatásköre kizárólag rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálatát teszi lehetővé. Mivel a Testület nem szabálysértési hatóság, hatáskör hiányában nem jogosult a rendőrség által szabálysértés elkövetése miatt kiszabott – és egyébként a panaszos által elfogadott – helyszíni bírság törlése iránt intézkedni, ahogyan a bírság összegét sem mérsékelheti. A képviselő erre vonatkozó megállapításai tekintetében tehát a Testületnek hatásköre hiányát kellett megállapítania.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) IV. cikkében biztosított személyes szabadsághoz való jogát, VI. cikk (2) bekezdése szerinti személyes adatok védelméhez való jogát, XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes és részrehajlásmentes eljáráshoz fűződő jogát, valamint a XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jogát – az alábbiak szerint.

IV.

1) A Testület elsőként a panaszos igazoltatásának jogszerűségével foglalkozott.

a) Az igazoltatás jogalapja tekintetében a Testület a következő megállapításokat teszi.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdésének a) pontja szerint a rendőr feladata során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A 29. § (2) bekezdése szerint az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni. A személyazonosságot – a személyazonosító igazolványon túl – minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. Az igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető. A rendőr más jelen lévő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadhatja igazolásként.

Az igazoltatás részletszabályairól a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezik. A Szolgálati Szabályzat 25. §-ának (1) bekezdése szerint az igazoltatás során a rendőr elkéri az igazoltatott

személyazonosító igazolványát vagy egyéb, a személyazonosságot hitelt érdemlően igazoló okmányát. Ha az okmány valódisága vagy az igazoltatott személyazonossága kétséges, a rendőr ellenőrző kérdéseket tehet fel, felszólítja az igazoltatott személyt adatainak bemondására, a bemondott adatokat az okmánnyal összehasonlítja. Az intézkedés során minden esetben ellenőrizni kell az igazoltatott személy és a bemutatott okmány adatait a Schengeni Információs Rendszerben (SIS), a körözési nyilvántartási rendszerben, valamint – szükség szerint – a személyi adat- és lakcím nyilvántartásban vagy az okmány-nyilvántartásban. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése szerint az igazoltatás során meg kell állapítani az igazoltatott személyazonosságát, és – akinél ez a további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják – az igazoltató lapon rögzíteni kell az igazoltatottnak az Rtv. 29. § (8) bekezdése szerinti személyazonosító adatait, az igazolványának sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát.

A panaszos képviselője szerint fia csak a testvérével és egy barátjával sétált a rendőrség előtt, amikor őt rendőrök igazoltatták.

A kapitányságvezető a Testületet arról tájékoztatta, hogy a panaszos igazoltatására az Rtv. 29. § (1) bekezdésének a) pontja értelmében került sor. A kapitányságvezető válaszában utalt rá, hogy a C. városi Rendőrkapitányság illetékességi területén az elmúlt időszakban megszorodtak a közterületi bűncselekmények, így különösen a kerékpárlopások és a garázdaságok számai, melyek közül az előbbi bűncselekmények elkövetése a nappali órákra is jellemző – ezzel összefüggésben a kapitányságvezető arra hivatkozik, hogy a rendőrkapitányság minden törvényes eszközzel fellép a közterületi bűncselekmények visszaszorítása és a bűnmegelőzés érdekében.

A kapitányságvezető válaszában célként említi a „lakosság szubjektív biztonságérzetének növelését”, mely a fokozott ellenőrzéseket elrendelő átiratok jellemző fordulata, fokozott ellenőrzés érvényben léteire azonban egyáltalán nem hivatkozik válaszában, és azt sem említi, hogy az Rtv. 30. §-ának (1) bekezdése bármilyen szerepet játszott volna az igazoltatásban.

A kapitányságvezető válaszában hosszasan részletezi a panaszossal szemben korábban indított különféle szabálysértési és büntetőeljárásokat, végül azonban rögzíti, hogy a panaszolt rendőri intézkedés „a panaszossal szemben fogatosított korábbi rendőri intézkedésekkel semmilyen összefüggésbe nem hozható”.

Az igazoltatás szűk értelemben vett jogalapjaként tehát az Rtv. 29. §-ának (1) a) pontjának a közbiztonság védelmére, illetve a bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célra való hivatkozása vehető számításba.

A Testület álláspontja szerint az Rtv. 29. §-ának imént idézett pontja nem egyfajta általános, elvont felhatalmazás, amely alapján bárkit bármikor igazoltatni lehet a közbiztonság védelme és a bűnmegelőzés érdekében. A Testület határozott meggyőződése szerint a panaszosnak ahhoz, hogy őt az Rtv. 29. § (1) a) pontja alapján igazoltatni lehessen, mindenképpen olyan magatartást kellett tanúsítania, amelyből az intézkedő rendőrök alappal következtethettek arra, hogy a panaszos személyében jelent veszélyt a közbiztonságra, illetve őt összefüggésbe lehet hozni valamely konkrét bűncselekmény elkövetésével. Ilyen magatartásról sem a kapitányságvezető, sem pedig az intézkedő rendőrök nem számolnak be, sőt, a rendelkezésre álló rendőrségi iratok egyáltalán nem cáfolják, hogy a panaszos barátaival csak elsétált a kapitányság épülete előtt.

A Testület úgy véli, hogy önmagában az a körülmény, hogy egy lakóközösségben megszorodnak a vagyoni elleni bűncselekmények, még nem ad alapot arra, hogy bármely arra sétáló állampolgárt – akinek magatartásából arra következtetni nem lehet, hogy bármilyen vagyoni elleni bűncselekmény elkövetésére készülne – a rendőrök különösebb indokolás nélkül, pusztán a közbiztonság absztrakt kategóriájára hivatkozva igazoltassanak.

Mindezek alapján a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos igazoltatását a rendőrök megfelelő jogalap nélkül hajtották végre, ezért az igazoltatás a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő jogának sérelmét okozta.

b) A panaszos képviselője beadványában utal rá, hogy az intézkedő rendőrök a fiát korábbi cselekményei miatt ismerték, és valójában ezért igazoltatták. Az alábbiakban a Testület ezzel összefüggésben azt vizsgálta, hogy elfogultak voltak-e a rendőrök a panaszossal szemben.

A Testület felhívja a figyelmet az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdésére, mely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A Testület ezzel összefüggésben továbbá szükségesnek látja utalni az Rtv. 13. §-ának (2) bekezdésére, melynek értelmében a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni. A rendőri fellépés ezen követelmény értelmében az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert személye – akár a személyes körülményei, akár valamely társadalmi csoporthoz tartozása miatt – a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves).

A rendőrkaptányság a panaszos képviselőjének elfogultságra vonatkozó vádját határozottan cáfolta. A kapitányságvezető kijelentette, hogy az intézkedést fogantató rendőrök nem ismerték a panaszost, így ez a körülmény nem játszott szerepet az igazoltatásban. A kapitányságvezető továbbá azt is állította, hogy a panaszos korábbi különféle közlekedésrendészeti és egyéb ügyeiről kizárólag utólag, a RobotZsarú Neo rendszer adatai alapján szerzett tudomást, melyből azonban arra is fény derült, hogy a korábbiakban nem a jelen ügy tárgyát képező intézkedést fogantató rendőrök léptek fel a panaszossal szemben. A kapitányságvezető külön hangsúlyozta, hogy a panaszos által korábban elkövetett cselekményeknek jelen intézkedéshez nem volt köze, így a képviselő feltételezése alaptalan.

Mivel a panaszos és a rendőrök előadása közötti ellentmondás következtében a tényállás nem volt feltárható, a Testület úgy foglalt állást, hogy a panaszos tisztességes és részrehajlásmentes eljáráshoz való jogának sérelme az intézkedéssel összefüggésben nem megállapítható.

2) A Testület a panaszos előállításának jogszerűségét is értékelte állásfoglalásában.

a) Az előállítás jogalapjával kapcsolatban a Testület a következő megállapításokat teszi.

Az Rtv. 19. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

Az Rtv. 29. §-ának (2) bekezdése szerint az igazoltatott köteles a személyazonosító adatait hitelt érdemlően igazolni. A személyazonosságot – a személyazonosító igazolványon túl – minden olyan hatósági igazolvány igazolja, amely tartalmazza a személyazonosításhoz szükséges adatokat. Az igazoltatott kizárólag ezen okmányok egyikének bemutatására kötelezhető. A rendőr más jelen lévő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadhatja igazolásként.

Ugyanezen szakasz (4) bekezdése a következő felhatalmazásokat tartalmazza: „[a] személyazonosság igazolásának megtagadása esetén az igazoltatott a személyazonosság megállapítása céljából feltartóztatható, a személyazonosság megállapításának sikertelensége esetén előállítható, ha a személyazonosítás megállapítása más módon nem biztosítható, a személyazonosság megállapítása céljából az igazoltatottól ujjnyomat vehető, az igazoltatottól fényképfelvétel készíthető, továbbá a külső testi jegyek észlelés és mérés alapján rögzíthetők.”

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés a) pontja szerint továbbá a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja.

A panaszos előállításának végrehajtásáról szóló jelentés szerint a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdésének a) pontja alapján állították elő. Mivel a rendőrségről érkezett iratok és a panaszos képviselője egyaránt rögzítették, hogy a panaszos nem tartott magánál személyazonossága igazolására alkalmas okmányt, és az Rtv. 29. §-ának (2) bekezdése csupán lehetővé teszi, de nem kötelezi a rendőrt arra, hogy más jelen lévő, ismert személyazonosságú személy közlését is elfogadja igazolásként, a Testület az előállítás jogalapját megfelelőnek találta, és az intézkedéssel kapcsolatos egyéb vitás körülményeket a következő alpont alatt vizsgálta.

A Testület megállapította, hogy az előállítás jogalapja megfelelő volt, ezért az a panaszos személyes szabadsághoz fűződő alapvető jogát nem sértette.

b) Mivel a Testület az előállítás jogalapját megfelelőnek találta, a továbbiakban azt vizsgálta, hogy az intézkedés megfelelt-e az arányosság követelményének. Az Rtv. 15. §-a szerint ugyanis a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdése funkcióját tekintve a rendőri mérlegelésnek ad teret. A bekezdés imént idézett a) pontja lehetőséget biztosít az intézkedő rendőr számára az előállítás fogantatására, ugyanakkor – ellentétben az ugyanezen szakasz (1) bekezdésében felsorolt esetekkel – nem teszi azt kötelezővé. Azonban a mérlegelés lehetősége sem korlátlan – a Testület töretlen gyakorlata szerint a mérlegelés akkor állja ki a jogszerűség próbáját, ha az megfelel az Rtv. 15. §-ában rögzített arányossági kritériumnak, tehát nem okoz olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. A fentiekből kiindulva, a jogalap megléte önmagában nem teszi a rendőri intézkedést jogszerűvé. Amennyiben az arányosság követelménye nem érvényesül, úgy a megfelelő jogalap megléte mellett is jogszerűtlenné válik az intézkedés.

Ahogy az a Testület jelen állásfoglalás IV. részének 1) a) pontja alatt már leszögezte, a

panaszost a rendőrök nem igazoltathatták volna jogszerűen, ezért fontos hangsúlyozni, hogy ha az igazoltatásra nem kerül sor, arra sem derül fény, hogy a panaszosnál nincsen személyazonossága igazolására alkalmas okmány. Mivel tehát hogy a panaszost egy jogalap nélkül foganatosított igazoltatás folyamányaként állították elő, az intézkedés jogszerűségének megítélésekor a Testület az arányosság kérdése mellett egyúttal azzal a kérdéssel is szembesült, hogy fakadhat-e jogszerű intézkedés jogszerűtlen előzményekből.

Ezzel kapcsolatban a Testület a következőkre hívja fel a figyelmet. A panaszos képviselője állította, hogy noha fiánál nem voltak ott okmányai, vele volt testvére, aki személyazonosságát igazolhatta volna – a rendelkezésre álló rendőrségi dokumentációból ezzel szemben azonban határozottan az a kép rajzolódik ki, hogy sem a panaszos, sem testvére nem törekedett arra, hogy a személyazonosság megállapítása sikeres legyen.

A rendőrkapitányságról érkezett iratok tanúsága szerint az intézkedés alá vont panaszos az igazoltatás során valótlan adatokat adott meg, melyeket jelenlévő testvére sem igazított ki. A rendőrkapitányság álláspontja szerint amennyiben a jelenlévő testvér valóban igazolni kívánta volna a panaszos személyes adatait, akkor közli az intézkedő rendőrrel, hogy testvére hibásan diktálta be azokat, és kijavítja őt. Az csak a panaszos előállítását követően nyert kétséget kizáró bizonyosságot, hogy valótlan személyes adatokat adott meg. Valós személyes adatait többszöri kérdésre mondta csak be – ezt követően lehetett csak hitelt érdemlő módon nyilvántartásokban ellenőrizni.

A fentiek alapján a Testület a következőképpen foglalt állást. Az Rtv. 19. §-ának (1) bekezdése szerint a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A Testület álláspontja szerint ezen rendelkezés alól a panaszos sem volt kivétel. A Testület az igazoltatás jogszerűtlenségét körültekintő vizsgálat eredményeképpen állapította meg, így nem mondható el tehát, hogy az igazoltatás jogszerűtlensége „mérlegelés nélkül, kétséget kizárólag” kiütközött volna.

A panaszos egy jogszerűtlen intézkedés (igazoltatás) elszennvedője volt, ugyanakkor azzal, hogy az intézkedő rendőröknek hamis adatokat diktált be, szánt szándékkal a jogszerűtlenség talajára helyezkedett, melyre sem az Rtv. 19. §-ának (1) bekezdése, sem az Rtv. 29. §-ának (2) bekezdése alapján nem volt lehetősége. A Testület ezzel összefüggésben felhívja a figyelmet továbbá az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdésére is, amely szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak – tehát megállapítható, hogy a valótlan adatok bemondása a rendőrség intézkedési kötelezettségét is megalapozta.

A képviselő az előállítás aránytalanságát alátámasztandó nehezményezte, hogy fiát nem otthonába kísérték, hanem egyből a rendőrségre vitték. Mivel azonban az intézkedés pontosan a rendőrkapitányság épülete előtt történt (amit a rendelkezésre álló iratok egyöntetűen alátámasztanak), a Testület osztotta az intézkedő rendőrök azon álláspontját, hogy a panaszos előállítása mellett döntöttek, ahelyett hogy hazakísérték volna, hiszen a személyazonosság leggyorsabban a kapitányság épületében volt tisztázható – ez pedig a célszerűség szempontjának érvényesítése mellett egyértelműen a panaszos érdekeit is szolgálta.

A fentiek alapján az előállítást a Testület arányosnak találta, ezért kimondta, hogy az az I. rendű panaszos személyes szabadsághoz való alapvető jogát nem sértette.

3) A Testület ezt követően azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy megfelelő tájékoztatást kapott-e a panaszos a helyszíni bírságról, illetve elhangzott-e bármilyen olyan fenyegetés, melynek hatására ő úgy érezhette, hogy a nyomtatványt alá kell írnia.

Az ügyeletes tiszti szolgálatot ellátó H. G. r. őrnagy feljegyzésében rögzítette, hogy a panaszos a részére kiszabott helyszíni bírságot elfogadta, azzal kapcsolatban az ügyeletes tiszt felé nem jelzett semmilyen panaszt. A r. őrnagy feljegyzésének alapjául az intézkedő H. J. r. törzsőrmester és K. P. r. őrmester nyilatkozata szolgált.

A fentiekkel kapcsolatban a Testület szükségesnek látja rögzíteni, hogy a helyszíni bírságról szóló nyomtatvány minden esetben tartalmazza az aláírás jogkövetkezményeire vonatkozó tájékoztatást. Beadványában a panaszos képviselője nem említi, hogy fia az írásban rögzített tájékoztatást ne értette volna meg. A rendőrkapitányságon kitöltött nyilatkozatokban nincs nyoma annak, hogy a panaszos tiltakozott volna a helyszíni bírság kiszabása ellen, ráadásul az intézkedő rendőrök előadása is határozottan ezt erősíti meg.

A Testület álláspontja szerint elképzelhető, hogy a panaszos nem olvasta el a nyomtatványon rögzített tájékoztatást, a rendelkezésre álló adatok azonban arra utalnak, hogy erre a panaszosnak minden lehetősége megvolt. Amennyiben a panaszos a nyomtatvány tartalmáról nem kért külön tájékoztatást, a leírtakon túlmenően a rendőröknek nem volt jogszabályi kötelezettségük a panaszos további kioktatása.

A panaszos a nyomtatvány aláírása kapcsán mindössze annyit rögzít, hogy fia félt a rendőröktől, ugyanakkor semmilyen kézzelfogható magyarázatot nem ad ennek miéértjére (pl.: fenyegetés, nyomásgyakorlás).

A fentiekkel kapcsolatban a kapitányságvezető annyit közölt, hogy véleménye szerint a panaszos által elkövetett szabálysértések éppen azt a képet alakítják ki a panaszosról, hogy nem fél az általa elkövetett cselekmények jogkövetkezményeitől, azok nem jelentenek számára megfelelő visszatartó erőt, így kevésbé valószínű, hogy a panaszos a rendőröktől félt volna.

A Testület álláspontja szerint még amennyiben a panaszos „félt” is az intézkedő rendőröktől, ez a nehezen indokolható emóció nem olyasmi, ami az intézkedő rendőröknek felróható volna.

A fentiek alapján a Testület meggyőződött róla, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a tájékoztatással összefüggésben nem szenvedett sérelmet.

4) A panaszbeadvány arra vonatkozólag is tartalmazott észrevételeket, hogy a panaszos édesanyjának sokat kellett a rendőrkapitányságon várakoznia. Arra való tekintettel, hogy a panaszos édesanyja a panaszos ügyében ment a rendőrkapitányságra, és fia képviselőjében kívánta előterjeszteni panaszát, a Testület a panasz ezen részeit is a panaszos jogorvoslathoz és tisztességes eljáráshoz való jogával összefüggésben értékelte.

A fentiekkel összefüggésben a Testület ismételt emlékeztet az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdésére, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 92. §-ának (2) bekezdése értelmében továbbá, akinek az intézkedés jogát vagy jogos érdekét érintette, panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez.

A fentiek alapján az érintett rendőrkapitányságnak mindenképpen foglalkoznia kellett volna a panaszos ügyével, kérdés azonban, hogy ez megfelelően megtörtént-e.

A panaszbeadvány és annak kiegészítése szerint a képviselő 15 és 17 óra között, két órát várakozott a rendőrkapitányságon, összességében pedig érdemben nem foglalkoztak panaszával. A képviselő rendőrkapitányságon jelezte, hogy a csekk, illetve a bírság kiszabása miatt szeretne panaszt tenni. Először egy hölgyhöz küldték be, aki viszont rögtön a panasz után azt mondta, hogy nem hozzá kellett volna várakoznia. Ezt követően a képviselőt egy úrhoz küldték, aki fölszaladt az emeletre papírjaival, majd kis idő múlva visszajött, és annyit mondott, hogy a panaszos örüljön neki, hogy csak ennyit kapott. A panaszos képviselője megkérdezte, hogy kihez fordulhat, mire a rendőr csak annyit mondott, hogy írásban tegyen panaszt. A képviselő 17 óra 30 perckor hagyta el a kapitányság épületét.

A kapitányság által rendelkezésre bocsátott adatok a panaszbeadványnak ellent mondanak. A kapitányságvezető a panaszos édesanyjának látogatását kb. 1 óra hosszúságúra becsülte, azonban a hölgy pontos érkezése és távozása nem nyert megállapítást, ugyanis a rendőrkapitányság ilyen adatokat nem rögzít. A panaszost H. P., fegyveres biztonsági őr fogadta, aki értesítette az ügyeletes tiszti szolgálatot ellátó H. G. r. őrnagyot. A képviselő megérkezésekor a fegyveres biztonsági őr értesítette az ügyeletes tisztet, aki meghallgatta a panaszost. A r. őrnagy jelentése alapján a képviselő meghallgatása kb. 30 percet vett igénybe. A hölgy sérelmezte fia előállítását, valamint a helyszíni bírság kiszabásának tényét. A r. őrnagy ezt követően meghallgatta az intézkedést foganatosító járőröket arra vonatkozóan, hogy a panaszos tett-e bármilyen panaszt intézkedésükkel kapcsolatban. Eközben a r. őrnagy halasztást nem tűrő ügyeletes tiszti feladatait is ellátta, majd kb. 30 perc elteltével tudott csak ismételt a képviselővel beszélni. A képviselőt a r. őrnagy tájékoztatta, hogy a rendőri intézkedéssel szemben az intézkedés alá vont személynek van panaszjoga, aki azonban nem terjesztett elő panaszt a rendőri intézkedéssel szemben. A r. őrnagy ennek ellenére tájékoztatta továbbá a képviselőt arról, hogy eljárhat fia képviseletében, mely során nála, de akár a Testületnél is előterjesztheti panaszát, majd tájékoztatta a helyszíni bírság és az előállítás szabályairól. A képviselő a tájékoztatást és a jogi felvilágosítást megértette, majd elmondta az ügyeletes tisztnek, hogy végiggondolja a dolgot és távozott a kapitányság épületéből. A kapitányságvezető határozottan cáfolta, hogy a panaszbeadványban említett mondat („Örüljön, hogy csak ennyit szabtak ki!”) elhangzott volna. A fenti mondatnak alapja sem lett volna, tekintettel arra, hogy a r. őrnagy tájékoztatta a képviselőt a helyszíni bírságolás szabályairól, mely során elmondta részére, hogy az elkövetett szabálysértés 5 000 forinttól 50 000 forintig terjedő helyszíni bírsággal sújtható, így a panaszossal szemben kiszabott 50 000 forintos helyszíni bírságnál magasabb összeget nem lehetett kiszabni első alkalommal.

A panaszos beadványa a rendőrkapitányság panaszkezelési gyakorlata kapcsán több aggályt is felvet. A képviselő szerint ügyével érdemben nem foglalkoztak, ráadásul közel 2,5 órát kellett a kapitányság épületében töltenie, mire ez végleg bebizonyosodott. A képviselő továbbá sérelmezte azt a kontextustól függően akár sértésnek is tekinthető kijelentést, hogy fia örüljön, hogy csak ennyi büntetést szabtak ki rá, különösen abból a szempontból, hogy számára ez

hihetetlennek tűnt egy ilyen súlyú cselekmény esetében.

A kapitányságvezető a képviselő állításaival szemben arról számol be, hogy a képviselőt precízen tájékoztatták jogi lehetőségeiről és fia panaszjogáról, ő azonban panaszát a helyszínen fia képviseletében végül nem kívánta megtenni. Az egymásnak ellentmondó nyilatkozatok alapján – beléptetési lista hiányában – a Testület azt sem tudta tisztázni, hogy pontosan mennyi időt töltött a panaszos az épületben. A kapitányságvezető továbbá külön is cáfolta a képviselő által hivatkozott kijelentés elhangzását, amely ha a képviselő állítása a valóságnak megfelel, téves volta miatt önmagában is sérthette a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát.

A panaszkezelés módja tekintetében tehát a Testület az egymásnak ellentmondó nyilatkozatok alapján a tényállást nem tudta feltárni, így kénytelen volt arra a következtetésre jutni, hogy a panaszos jogorvoslathoz és tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

V.

A panaszos helyszíni bírsághoz kapcsolódó sérelmei tekintetében a Testület hatáskörének hiányát állapította meg. A Testület megállapította, hogy a panaszos igazoltatását a rendőrök megfelelő jogalap nélkül hajtották végre, ezért az igazoltatás a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő jogának sérelmét okozta. A Testület az okozott jogsértés súlyát csekélynek ítélte. A panaszos tisztességes és részrehajlásmentes eljáráshoz való jogának sérelme az intézkedéssel összefüggésben nem volt megállapítható. A Testület a panaszos előállítását jogszerűnek találta, ezért megállapította, hogy az intézkedés a panaszos személyes szabadsághoz való jogát nem sértette. A Testület végül meggyőződött róla, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a tájékoztatással összefüggésben nem szenvedett sérelmet, azt ugyanakkor nem tudta feltárni, hogy a panaszkezeléssel összefüggésben sérült-e a panaszos jogorvoslathoz és tisztességes eljáráshoz való joga.

A Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt az Rtv. 93. §. /2/ bekezdése alapján az intézkedést foganatosító szervek vezetőihez áttette.

Budapest, 2014. szeptember 18.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
előadó testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag